

Antall István: A látvány és a látomás

Kecskés András festészetének mélyrétegei

2008. szeptember 12. péntek 15 óra Újbuda Galéria

Vakon is lát, aki befelé figyel. Kecskés András úgy néz körül a világban, hogy minden élményét személyiségének telére in mossa át. S bár pályája kezdetén úgy tűnt, hogy ezek az élmények nem tágítanak a tanult világ szinte steril beállításaitól, annak geometrikus térelemeitől, vélekedésünkre azonmód rácáfolt az a szemléletmód, amely léptékváltásokkal, kivágásokkal, kompozíciós leleményekkel teremtett a köznapiból rendhagyót. Ne higgyük hát, hogy ez a piktúra önnön korai bizonytalansága, kereső korszaka miatt fordult a csendéletek motívumai felé. Sokkal inkább a tudatos építkezés, a gondolatiság belső szükséglete teremtett sejtető, sejtető és hódítható távlatokat. A kezdetektől elmosódott Kecskés András képe in a táj és az enteriőr műfaji határa, szintűgy a kinn és a benn dilemmája, miközben minden létező (hagyományos és újító) festői műfajban érvényesen tudta megmutatni magát. Ha portrét festett, akkor sem kellett egy fikarcnyit sem földadnia önmagából, képi rendező elveiből, anyagkezeléséből. Ilyen értelemben (és nem stiláris mintaként) fogta föl mestere Gerzson Pál példáját. Mert Kecskés Andrásnak elvei vannak, ám ezen az elvek nem oltják ki a lírikust, a tudás nem öli meg az ösztönt, a monokróm rokonság nem pusztítja el a színekben fürdő, a kolorit titkait magabiztosan földmutató alkotót. S ha már a méretet emlegettük, s a léptékváltásra utaltunk, a legmeghökkenőbb, hogy ebben a képi elgondolásban mérettől függetlenül létezik a monumentalitás és az intimitásra való hajlam. A tárgyiasság is itt, és ekképpen vált át kiérlelt és fedezettel bíró absztrakcióvá. A megjelenített forma ívén megcsillanó pengeéles színcsík, fényjel drámai erővel telíti a

meditatív magatartást, a süket csöndbe beleszirénázik a létezés végzetes és feloldhatatlan kétsége, a helyét és szerepét kereső ember jelenvalóságban, anyagiségában gyökerező transzcendenciája. Ezekben a képekben vagyunk, ha nem is mutatkozunk. Vagyunk olyan értelemben, hogy Kecskés András élményei a mi élményeink is, a megjelentés a mi képzeleteinket is képes áttemelni az időtlenségbe. Járjuk ugyanazokat a tájakat, látjuk ugyanazokat a jelenségeket, nyitjuk és csukjuk ugyanazokat az ablakokat az emlékezet homlokzatán, ám a hangulatteremtő képesség, a festészet sajátos eszköztárával közelítő, azt mégsem dogmaként kezelő alkotó belső szabadsága elemel minket a látványtól, megteremti, és megadja a mindenség élményét. Ez a látszólagos könnyedség, amely a lazúros anyagkezelésben, a festék oldott mivoltában, a mozgó folyadék áttetszőségével álcázza magát, szigorú megmunkáltságot, átgondoltságot takar. Úgy teremt mélységet, hogy a színkeverés részesei leszünk, a rétegek alól kibeszél egy másik, az idillt fölkarvarja egy bátor mozdulat, egy elementáris erejű színfolt, s abban a pillanatban megszületik a csoda. De Kecskés nem fél a felület teljes lefojtásától, a rembrandti mélységektől sem, mert színviszonyainak megteremtésekor ugyanazt a szerves logikát követi, amelyet kompozícióinak szelleme sugall. Nagyvonalúság és alaposság így tud egylényegűvé lenni, a keret ekképpen gyalogolhat be a képbe, lehet lényege, lehet a felhők mozgását keretező, folytató, de idézőjelbe tevő geometrikus elemmé.

Apropó geometria. A szerkesztettség rejtőzködik Kecskés András munkáiban. Ezt pedig éppen azzal éri el, hogy a tárgyiasság által sugallt kívülállás mindig eredendően festői eszközökkel oldja. Ezért az önálló képként, darabonként, ám képcsoportként, új egységként is értelmezhető magatartás nemhogy megbontaná ezt az érzést, inkább fölerősíti azt. Különös lehet, hogy egy sajátos új klasszicizálás jegyeit is érdemes

megnevezünk e képi világ egyre táguló köreit vizsgálva. Sem a római iskola, sem a Gulácsy járta látomásos világ nem köthető közvetlenül ide, mert Kecskés András tájképei éppen a már előbb említett szemléletmód által szakadnak ki a művészettörténet ismert tényei közül. Miközben fegyelmezett nagyvonalúságuk úgy teremt figuralitást, ahogy a bensőséges végtelen tárgyain ott érezzük az emberi kéz melegét, ahogy a tájba szinte föloldódó oszlopok túlmutatnak önmagukon, rusztikus mészkő felületük ellebeg, emberléptékűvé válik.

Kecskés András látszólag zárt, időnként szinte fojtott festői világa ismét és ismét a tágasság élményével lep meg minket. Ilyenkor nemcsak elhisszük neki, hogy intellektuális közelítésének érzelmi fedezete van, de meg is győződhetünk tehetségének önmegújító képességéről is. És innentől kezdve ez a magatartás már jóval több, mint ígéret. A beteljesülés maga.